

BELGE ve MALİYETLER ALT ÇALIŞMA GRUBU

2 Kasım 2022,

TOPLANTI TUTANAĞI

Ticaretin Kolaylaştırılması Koordinasyon Komitesi Gümrük ve Dış Ticaret Çalışma Grubu bünyesinde faaliyet göstermek üzere oluşturulan “Belge ve Maliyetler” Alt Çalışma Grubu, 2 Kasım 2022 tarihinde saat 15.00’te çevrimiçi bir toplantı gerçekleştirmiştir.

Toplantıya katılım sağlayan Bakanlık, Kurum ve Kuruluşlarca dile getirilen hususlar aşağıda derlenmiştir:

-Gümrük ve dış ticaret işlemlerinde en önemli konulardan birinin maliyetler oluşturmaktadır. Son yapılan envanter çalışmasının üzerinden 2 sene geçmekle birlikte, güncelleme ihtiyacı olduğu anlaşılmaktadır. Aynı zamanda, belgelerin elektronik ortama alınmasına rağmen basılı dönemde düzenlenen ücretlerin alınmaya devam etti görüldüğünden çalışmaların bu noktaya odaklanılmasında fayda görülmektedir. **(TOBB)**

-Geri gelen eşya muafiyetinin uygulanması açısından, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı sistemleri arasında entegrasyona ihtiyaç bulunmaktadır, nitekim, süreçlerde bazı aksaklıklar yaşanmaktadır. Ayrıca, sözleşmelerde noter tasdikinin aranması uygulamasına son verilmesi faydalı olacaktır. Türk Standartları Enstitüsü (TSE) denetimleri de uzun zaman almaktadır. Buna ilave olarak, kurum rehberleri ve broşürlerinde yer almayan evrak ve ücretler talep edilmeye devam edilmekte, beyanname bölme işlemi nedeniyle ücret alınmaktadır. **(YASED)**

-Elektronik ortama aktarılan belgeler halen fiziksel olarak da talep edilebilmektedir. Bu durum, hem zaman kaybı yaratmakta hem maliyet unsuru teşkil etmektedir. YYS’ler için ilave kolaylık sağlanması yararlı olacaktır. Müracaatların elektronik ortama taşındığı hallerde, ayrıca ücret alınmaması gereklidir. **(TURKTRADE)**

-Transit yüklerde yapılan risk analizi çalışmaları ilave maliyetler oluşturmaktadır. Özet beyan üzerinden yürümeyen bir basitleştirilmiş usulün benimsenmesinde fayda görülmektedir. Özet beyan fazlalık ve noksanlıklarına ilişkin sorumluluğun yük sahibinde olması halinde, daha olumlu sonuçlar ortaya çıkabilecektir. Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine uğramayarak transit geçiş sağlayacak sevkiyatlarda tarım sertifikası gibi işlemler de ilave maliyetler yaratmaktadır. **(Vapur Donatanları ve Acenteleri Derneği -VDAD)**

-TSE kontrolleri ve ÜGD denetimleri ilave süre ve maliyet yaratmaktadır. Toplanan ücretlerin değerlendirildiği yerlere ilişkin sürecin şeffaflaştırılması gerekmektedir. Gümrük işlemleri sonrası ve piyasa gözetimi ve denetimi sağlanması durumunda, süreç, daha kolay ve daha hızlı ilerleyebilecektir. **(Türk Sanayici ve İş İnsanları Derneği -TÜSİAD)**

- Elektronik ortamda gerçekleştirilen işlemlerde ücretlerin düşürülmesi ya da kaldırılması gerekmektedir. YYS’ler başta olmak üzere işlemlerin basitleştirilmesinde ve Tek Pencere Sistemi’nin kapsamının genişletilmesinde yarar bulunmaktadır. Buna ek olarak, işlemlerden alınacak ücretlerin paydaşlarla tartışıldıktan sonra belirlenmesi yararlı olacaktır. **(İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği)**

-Farklı kurumların çok fazla/farklı talebi olabilmektedir. Bu belgelere ilişkin ücretler de çok değişkendir. Laboratuvar analiz ücretleri de idareler arasında farklılık arz etmektedir. Analiz

süreçlerinin uzaması da zaman açısından maliyet yaratan bir unsurdur. Yine liman ve antrepo maliyetleri de yüksektir. **(Bursa Gümrük Müşavirleri Derneği)**

- Aynı amaca hizmet eden belgelerin kaldırılması gerekmektedir. Gümrük işlemlerinde asli unsur, tarife-menşei-kıymet süreçlerindeki adımlardır. Diğer konular daha tali konulardır. **(UTİKAD)**

-Evrakların istenme şekilleri ve mevzuat dayanaklar ve uygulamada keyfiyetin bulunup bulunmadığı araştırılmalıdır. Taşıma ücretleri yüksektir, düşürülmesinde fayda olacaktır. **(İMEAK -Deniz Ticaret Odası)**

- Transit geçişlere dair vize talepleri reddedilmektedir. Verilen vize süreleri kısa ve vize ücretleri de yüksektir. Transit beyannamelerindeki damga vergileri kaldırılmalıdır. Ayrıca, Kapıkule ve Hamzabeyli gibi yerlerde hamaliye ücretleri şeffaf değildir. Sınırdaki beklemeler azalırsa maliyetlerin de azalacaktır. Mükerrer TÜVTÜRK muayenelerinin önlenmesi gereklidir. **(Uluslararası Nakliyeciler Derneği)**

-Teminat mektupları hariç diğer tüm işlemler elektronik ortamda takip edilmektedir. Sınır kapılarında 7/24 çalışma esasına göre personel görevlendirilecektir. Atık denetimi işlemleri gerçekleştirilecektir. **(Çevre ve Şehircilik Bakanlığı)**

-Silahlar/çift kullanımlı mallar gibi konularda güvenlik önlemlerinin yerine getirilmesi kritiktir. Silah ve mühimmat, ticarete konu diğer mallardan farklı uygulama gerektirmektedir. Evraklar büyük oranda elektronik olarak düzenlenmektedir. Daha fazla elektronikleşme sağlanırsa maliyetler de azalacaktır. **(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)**

-Şeker ve tatlandırıcı izin belgeleri elektronik olarak düzenlenmekte ve bir ücret talep edilmemektedir. Bitkilere ilişkin aranan belgeler ve alınan ücretler, 2019/1-2-3 sayılı genelgelere istinaden uygulanmaktadır. Ayrıca, ihracatçılar için çeşitli kolaylaştırmalar sağlanmakta, bazı alanlarda ücretler artırılmak zorunda kalmaktadır. 7/24 çalışma sistemine geçilmiştir. CITES'e tabi ürünlerde çeşitli süreçlerin takibi bir zorunluluk arz etmektedir. Her türlü yardım, muhataplarına sağlanmaya çalışılmaktadır. **(Tarım ve Orman Bakanlığı)**

-Ücretlerde tavan fiyat uygulaması bulunmaktadır. Alınan ücretlerin dayanağını muhtelif yönetmelik ve yönergeler oluşturmaktadır. 2016 yılında mevzuat hazırlıkları esnasında paydaşlardan görüşlerin toplanmış ve henüz uygulamaları konusunda Bakanlıklarına iletilen bir şikayet olmamıştır. **(Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı)**

- Damga vergisi tahsil edilmemektedir. Geri gelen eşyada çeşitli sıkıntılar yaşanabilmekte, bu durumda ücret alınmaktadır. Fakat, bu, kanun gereğidir. Transit beyannameleri döviz kazandırıcı ve uluslararası işlem olması nedeniyle, istisna uygulanmaktadır. Alınan ücretler genel bütçede değerlendirilmektedir. MTV konusunda herhangi bir sektöre muafiyet uygulanamayacaktır. **(Gelir İdaresi Başkanlığı)**

-Yapılan denetimler Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği esas alınarak gerçekleştirilmektedir. Alınan ücretlere kurumlarının yönetim kurulu tarafından karar verilmektedir. Mevzuat dışında bir denetim ya da evrak talebi bulunmamaktadır. Yapılan incelemeler tek merkezden yürütülmektedir. Bu nedenle süreç çok hızlanmıştır. Tek tip uygulama amaçlanmaktadır. Fiziki evrak üzerinden işlem yapılmamaktadır. Denetim süreçleri TAREKS ve Tek Pencere Sistemi üzerinden yürütülmektedir. Dosya bölme işlemi TSE için de

ilave iş yükü yaratmakta, işlem süreçlerini uzatmaktadır. Bu sebeple ücret tahsil edilmektedir. **(TSE)**

- ISO ve CE belgeleri için destek verilmektedir. Ayrıca ihracat süreçleri de KOBİ niteliğindeki firmalar için desteklenmektedir. **(KOSGEB)**

- YASED tarafından işaret edilen, geri gelen eşya muafiyetinin uygulanması açısından, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı sistemleri arasında ihtiyaç duyulduğu belirtilen entegrasyon çalışmalarında sona gelinmiştir. **(Ticaret Bakanlığı, Gümrükler Genel Müdürlüğü)**